

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Емоційний інтелект

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародних
економічних відносин
Протокол №5 від «22» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Емоційний інтелект
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 / 4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета: формування довірчого та автентичного ставлення до світу на підставі розвитку здібностей розуміння власних емоцій та емоцій інших людей, формування навичок контролю власних емоцій і розвитку емоційної взаємодії з оточуючими; ознайомлення студентів з психологічною сутністю феномену емоційного інтелекту, механізмами та методами його розвитку та формування готовності до реалізації емоційних компетенцій, необхідних для ефективного здійснення професійної діяльності та вирішення соціальних завдань, що сприятиме їх професійному становленню й особистісному удосконаленню, актуалізації адаптивних здібностей, збереженню здоров'я та запобіганню «професійного вигорання», гармонійному функціонуванню у соціумі та життєвим досягненням.

Завданням вивчення дисципліни є розвиток емоційної компетентності, формування у студентів здатності розуміти почуття та мотиви поведінки інших людей, вмінь щодо використання прийомів саморегуляції у стресових ситуаціях, навичок застосування прийомів творчого подолання конфліктів, а також досягнення осмисленої гнучкості в управлінні власними емоційними реакціями, що дозволяє усвідомлено рухатися в світі професійного вибору.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності

- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- здатність планувати діяльність організації та управляти часом;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання

- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Поняття емоційного інтелекту	<ul style="list-style-type: none"> • З'ясувати сутність понять «емоційний інтелект» і «емоційна компетентність» • Знати моделі емоційного інтелекту (Дж.Мейєра та П.Селовея, Р. Бар-Она, Д.В.Люсіна, Т.Бредберрі) • Розуміти концепцію структури емоційного інтелекту Д. Гоулмана (самоусвідомлення, саморегуляція, мотивація, емпатія, соціальні навички) • З'ясувати роль та значення емоційного інтелекту у бізнесі 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Оцінювання емоційного інтелекту	<ul style="list-style-type: none"> • Знати сучасні методи оцінки емоційного інтелекту: методи, засновані на самозвіті та самооцінці, методи експертної оцінки (технології «ассесмент-центр») та методи, що базуються на вирішенні завдань (тест емоційного інтелекту Дж.Мейєра, П.Селовея та Д.Карузо (MSCEIT v 2.0), опитувальник Р. Бар-Она (Bar-On Emotional Quotient Inventory), методика Self Report Emotional Intelligence Test (SREIT), тест «ЕмІн» Д.Люсіна, методика Н.Холла, метод «360 градусів» (EIV 360), та ін.) • Знати методи діагностики окремих компонентів емоційного інтелекту (опитувач поведінки та переживання, пов'язаного з роботою AVEM (У.Шааршмідт, А. Фішер) 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Розвиток емоційного інтелекту персоналу	<ul style="list-style-type: none"> • Знати сучасні технології навчання та розвитку емоційного інтелекту персоналу (тренінг, коучинг, наставництво) • Розуміти принципи тренінгу емоційної компетентності за Д.Гоулманом (розробка тренінгу на основі систематичної оцінки потреб, перевірка готовності учасників та їх мотивація, фокусування на зрозумілих та досяжних цілях, організація системи підтримки та заохочення 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи

		застосування нових навичок та ін.)	
4.	Тема 4. Програми управління емоційним інтелектом у вітчизняних і зарубіжних компаніях	<ul style="list-style-type: none"> • З'ясувати сутність поняття групового коефіцієнта емоційного інтелекту • Розуміти системний підхід до запровадження емоційного інтелекту у вітчизняних і зарубіжних організаціях: створення емоційно розумної системи мотивації персоналу, формування командного духу, управління конфліктами, процедура зворотний зв'язок • Вміти проектувати систему управління емоційним інтелектом для підприємства • Знати програми управління емоційним інтелектом у вітчизняних та зарубіжних компаніях 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Управління власними емоціями	<ul style="list-style-type: none"> • Знати новітню модель емоційного інтелекту Т. Бредбері та Дж. Гривз • Розуміти зміст стратегії розвитку емоційного самосприйняття, стратегії оволодіння навичками керування власними емоціями, стратегії підвищення соціальної чутливості, стратегії оволодіння навичками керування взаємовідносинами з оточуючими 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	<ul style="list-style-type: none"> • Знати та розуміти закон ситуаційного змісту, закон причетності, закон очевидної реальності, закони зміни, звикання і порівняльних почуттів, закон гедонічної асиметрії, закон збереження емоційної цінності, значущості, рушійної сили емоційного впливу, закон прагнення до завершеності переживання, закон урахування наслідків, закон полегшення навантаження і збільшення ефекту 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Побудова ефективної команди – коучинг підхід	<ul style="list-style-type: none"> • Знати основи коучингу та професійні стандарти коучингу • Розуміти стратегію побудови ефективної команди • Вміти застосовувати інструменти коучингу: техніку «колесо балансу», модель 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної

		«GROW», стратегію Уолта Діснея, техніку «SMART» (визначення критеріїв задач), техніку «воронка запитань»	роботи
8.	Тема 8. Емоційний інтелект як стратегія управління змінами	<ul style="list-style-type: none"> • Знати підходи до формування навичок емоційної саморегуляції, техніки емоційної мобілізації в складних ситуаціях • Розуміти колесо емоцій, його сутність та структуру • З'ясувати послідовність управління емоційною складовою конфліктних ситуацій • З'ясувати алгоритм управління емоційною складовою процесу впровадження змін 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Ситуаційні вправи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичні (семінарські) заняття	80
Контрольна робота	10
Тестування	10
Максимальна кількість балів за аудиторну роботу	100
Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Тестування	Оцінка за контрольну роботу	Разом
80	10	10	100
<p>• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою, де: 90-100 балів – відмінно, 70-89 балів – добре, 50-69 балів – задовільно, 1-49 балів – незадовільно</p>			

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних (семінарських) заняттях;
- контрольні і самостійні роботи;
- тематичне тестування.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
- вести конспекти лекцій;
- приймати активну участь в роботі на практичних (семінарських) заняттях;
- виконувати тестові завдання;
- виконувати самостійні завдання, готувати доповіді та презентації.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошуються здобувачам вищої освіти на останньому практичному (семінарському) занятті.

При семестровому контролі з навчальної дисципліни у вигляді заліку до залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною, національною («зараховано», «незараховано») шкалами та шкалою ECTS. Оцінки за залік у різних шкалах оцінювання мають такий вигляд:

Шкали оцінювання		
Університетська	Національна	Шкала ECTS
90 – 100	Зараховано	A
80 – 89		B
70 – 79		C
60 – 69		D
50 – 59		E
26 – 49	Незараховано	FX
1 – 25		F

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського](#)

національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Презентації Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
Основна	
1. Вітфілд Р. Управління емоціями. Створення гармонійних відносин. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.	
2. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Пер. з англ С.-Л.Гумецької. Х.: Видавництво Vivat. 2019. 512 с.	
3. Казанцева А. Мозок матеріальний. Про користь томографа, транскраніального стимулятора і клітин равлика для розуміння людської поведінки. Х.: Видавництво Vivat. 2019. 368 с.	
4. Карпенко Є. Емоційний інтелект у дискурсі життєздійснення особистості. Монографія. Дрогобич: Посвіт. 2020. 436 с.	
5. Носенко Е.Л., Коврига Н.В. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції. К. : Вища школа. 2003. 126 с.	
6. Amanawa D. Emotional Intelligence in Business Leaders a tool for Workforce Motivation. URL: https://www.researchgate.net/publication/358263338_Emotional_Intelligence_in_Business_Leaders_a_tool_for_Workforce_Motivation	
7. Serrat O. Understanding and Developing Emotional Intelligence. URL: https://www.researchgate.net/publication/318018981_Understanding_and_Developing_Emotional_Intelligence	
8. Webb K. Emotional Intelligence and Business Success. URL: https://www.researchgate.net/publication/228136439_Emotional_Intelligence_and_Business_Success	
Додаткова	
9. Адізес І. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати. Видавництво «Наш формат». 2017. 288 с.	
10. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. Видавництво «Наш формат». 2017. 480 с.	
11. Келлі Т., Келлі Д. Творча впевненість. Як розкрити свій потенціал. Видавництво «Основи». 2020. 282 с.	
12. Норденген К. Твій мозок – суперзірка: використовуй на повну! К. Fund. 2018. 224 с.	
Ресурси курсу	
1. https://d-learn.pnu.edu.ua/ Сайт дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника	
2. Психодіагностичний інструментарій у вивченні емоційного інтелекту та його складових. URL: http://metodclaster.vn.ua/page/na_dop_met/5_2019/kaf_psiholog/Lab_psyhol/psychologu.pdf .	

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних економічних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 103. Тел.: +38 0342 75-20-27 Email: kaf_mev@pnu.edu.ua ст. лаборант кафедри: Грушко Оксана Дмитрівна Сторінки в соцмережах:</p> <p> Кафедра міжнародних економічних відносин Facebook</p> <p> https://instagram.com/pnu_international_relations?igshid=MDM4ZDc5MmU=</p>
Викладач	 <p>Серняк Ірина Ігорівна Кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+38 0342 75-20-27 iryna.serniak@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).